Downloaded from orbit.dtu.dk on: Apr 25, 2024

DTU Library

Det danske laksefiskeri i Østersøen 1997/1998

Hansen, Frank Ivan

Publication date:
1998

Document Version
Publisher's PDF, also known as Version of record

Link back to DTU Orbit

Citation (APA):
Hansen, F. I. (1998). *Det danske laksefiskeri i Østersøen 1997/1998*. Danmarks Fiskeriundersøgelser. DFU-rapport No. 56-98

General rights
Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

DET DANSKE LAKSEFISKERI I ØSTERSØEN
SÆSONEN 1997/1998

Danmarks Fiskeriundersøgelser
DFU-rapport nr. 56-98

Udbyttet af det danske laksefiskeri, i Østersøen, i sæsonen juli 1997 til og med juni 1998, udgjorde i alt 577 tons laks, svarende til ca. 95.000 stk., foruden bifangsterne af 40 tons ørred. (hel fisk).

I forhold til forrige sæson er den samlede laksefangst, målt i kg, steget med ca. 24 %, mens ørredfangsten er steget med ca. 5 %. Den store stigning i antal landede kg laks, skal ses i relation til den meget høje gennemsnitsvægt pr. laks. (Se afsnittet om laksens størrelse og vækst).

De månedlige landinger, af laks, fordelt på drivgarn og langlinekroge er vist nedenfor. Som det heraf fremgår, er hovedparten af fangsterne landet i 5 af sæsonens måneder, hvilket er et noget andet billede end forrige sæson, hvor en meget stor del af fangsterne blev landet i oktober, november og december. Af det samlede udbytte er 51 % fanget i krogfiskeriet, mod 68 % i sidste sæson. Fangsterne har generelt set været meget mere jævnt fordelt over hele sæsonen, end vi har set de seneste år.

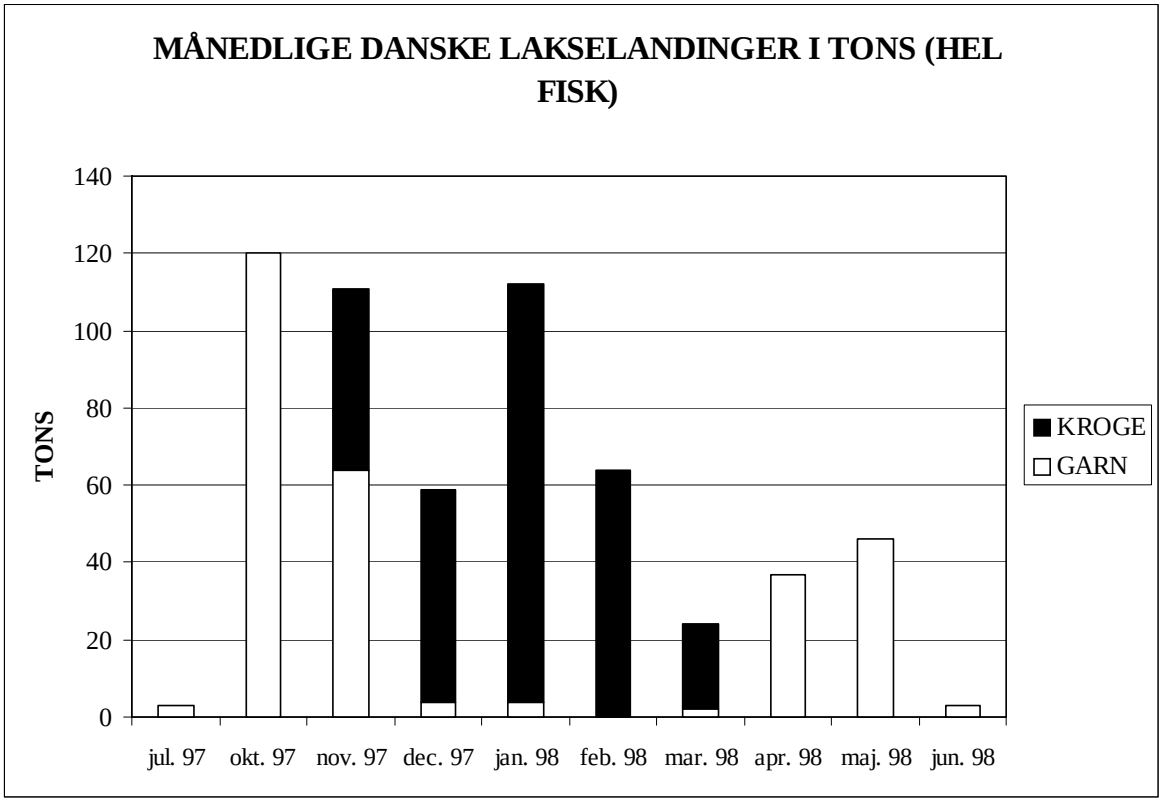

Gennemsnits afregningspriserne for danske fiskeres landinger af laks, fra den østlige Østersø blev som følger:

3. kvartal 1997kr. 19,16 pr. kg
4. kvartal 1997kr. 18,25 pr. kg

1. kvartal 1998kr. 17,17 pr. kg
2. kvartal 1998kr. 18,59 pr. kg

Indhandlingsværdien af sæsonens samlede danske laksefangster i Østersøen var på ca. kr. 10.350.000,-, mod kun kr. 7.000.000,- i forrige sæson. Den store stigning skyldes først og fremmest en noget større fangst i kg, - men også lidt bedre priser, som igen sandsynligvis er forårsaget af større kontinuitet i tilførslerne.

REDSKABSINDSATS:
Antallet af fanget laks, i forhold til det antal garn og kroge der blev anvendt i fiskeriet, er ifølge de i logbøgerne opgivne fangster og anvendte redskabs mængder, beregnet til i gennemsnit:

Efterårssæsonen: 21 laks pr. 100 garn, og 45 laks pr. 1000 kroge

Forårssæsonen: 6 laks pr. 100 garn, og 62 laks pr. 1000 kroge.

Fangsterne pr. redskabsindsats i sæsonen 1997/1998 er faldet væsentlig sammenlignet med forrige sæsons fangster, men er dog højere end nogen sæson før 1992/93. Da forholdet mellem fiskeriudbytte og den anvendte redskabsmængde antages at være et relativt mål for en fiskebestands størrelse, tyder ovennævnte fangsttal på, at laksebestanden i Østersøen i 1997/98, med hensyn til antal, har været over middel.

Ifølge oplysningerne fra logbøgerne blev der i sæsonen 1997/1998 i gennemsnit anvendt 462 garn pr. sæt, og 1530 kroge pr. sæt.

Der blev gjort i alt 361 garnsæt og 450 krogsæt i sæsonen af de logbogspligtige fartøjer.

FARTØJSINDSATS:
I sæsonen 1996/97 deltog 21 danske, logbogsregistrerede, fartøjer i laksefiskeriet i Østersøen. Indsatsen i fiskeriet var som følger:

3 fartøjer fiskede mellem 1- 9 dage
6 fartøjer fiskede mellem 10-19 dage
3 fartøjer fiskede mellem 20-39 dage

9 fartøjer fiskede over 40 dage

Det højeste antal fiskedage for 1 fartøj var 94 dage.

De 21 logbogsregistrerede fartøjer havde tilsammen ca. 810 aktive fiskedage.

Det skal tilføjes at et antal mindre, ikke logbogspligtige, fartøjer også deltog i laksefiskeriet.

Som det fremgår af tallene for den forløbne sæson, er det efterhånden en lille gruppe fartøjer der deltager i laksefiskeriet, specielt hvis man sammenligner med tallene for de forrige sæsoner. (1996/97 = 36 fartøjer, 1995/96 = 56 fartøjer).

Blandt andet på grund af at laksefiskeriet har været fordelt over hele sæsonen, hvilket absolut ikke er tilfældet for de seneste sæsoner, har de enkelte fartøjer i den forløbne sæson generelt haft et noget større antal fiskedage.

LAKSENS STØRRELSE OG VÆKST:
Sammenlignet med sidste sæsons fangster af laks, er alderssammensætningen i denne sæsons laksefangster ændret væsentlig. Cirka 67 % af de laks der blev landet i sæsonen 1997/98, har startet deres liv i foråret/forsommeren 1996, og er dermed under 2 år gamle.(1996/97 = ca. 85 %) Cirka 32 % er fra foråret/forsom-meren 1995.(1996/97 = ca. 14 %) og endelig er ca. 1 % fra foråret/forsommeren 1994. (1996/97 = under 1 %).

Ud fra indhandlingstallene, har vi beregnet de landede laks gennemsnitsvægt til hele 6,1 kg, i urenset vægt, - 1,4 kg mere end i forrige sæson. Stigningen i middelvægten, som selvfølgelig skal ses i relation til en væsentlig større andel af ældre fisk i landingerne, er meget voldsom, og ligger væsentlig over gennemsnittet for de sidste 43 sæsoner.

AFORSINKEDE≅ UDSÆTNINGER:
En særlig bevilling fra den danske stat og EU over 5 år, har muliggjort storstilede såkaldte forsinkede udsætninger af laks, d.v.s. udsætning i havet efter tilvænning til saltvand, og videreopfodring i netbure af den ferskvandsopdrættede laksesmolt. Projektet er i denne sæson inde i sit fjerde år, og de sidste udsætninger vil finde sted i løbet af 1999. Hele dette projekt med massive kystnære udsætninger administreres af Danmarks Fiskeriforening, som også leverer arbejdskraft til pasning af netburene.

I år blev der midt i juni ”udsat” 60.000 stk. laksesmolt i 3 netbure ud for Tejn. Laksesmoltene havde en gennemsnitsvægt på ca. 40 g, og årsagen til det noget sene udsætningstidspunktpunkt var, at fiskene omkring 1. maj ikke var store nok til udsætning i saltvand. Sidst i april blev 60.000 stk. Audsat≅ i 3 netbure ud for Klintholm. Også i Klintholm havde smoltene en vægt på ca. 40 g, og samt-lige 120.000 stk. laksesmolt tilhørte den svenske MØRUM-stamme.

På grund af krav fra Storstrøms Amt, er laksesmoltene ved Klintholm vaccineret. Vaccinen dækker rødmundsyge og vibriose.

Laksene ved Klintholm blev sluppet ud til et frit liv i Østersøen d. 19.8.1997, og havde da en gennemsnitsvægt på ca. 170 g. Gennemsnitsvægten på de udsatte Klintholm-laks var i år noget større end sidste år, hvilket klart skyldtes vejrforholdene, med lave vandtemperaturer og gode iltforhold.

Laksesmoltene ved Tejn fik friheden d. 27.8.1997 og havde da en gennemsnitsvægt på ca. 120 g. Gennemsnitsvægten på de udsatte Tejn-laks var i år noget mindre end sidste år, hvilket skyldtes den noget kortere periode de havde i netburene, som følge af at de først blev udsat i burene i juni.

Ideen bag Aforsinkede≅ udsætninger er blandt andet, af laksene, når kønsmodningen indtræffer, vender tilbage til udsætningsstedet, hvor de derefter kan indgå i det lokale fiskeri.

Af hensyn til eventuelt kommende Aforsinkede≅ udsætninger, indgår 1000 stk. af de udsatte laks fra Tejn, og 1000 stk. af de udsatte laks fra Klintholm, i et mærknings-forsøg, der forhåbentlig kan give oplysninger om de udsatte laks videre skæbne, overlevelse, vandringer og fortsatte vækst.

De i alt 2000 stk. laks er mærkede med Carlin-mærker, den type der almindeligvis anvendes til mærkning af laks. Det er naturligvis af meget stor vigtighed, at

laksemærkerne returneres til Danmarks Fiskeriundersøgelser, Afd. for Ferskvandsfiskeri, Vejlesøvej 39, 8600 Silkeborg, eller Fiskerikontrollen med skælprøve, og oplysninger om fangststed, dato, længde, vægt og eventuelt køn.

KYSTUDSÆTNINGER:

Ud over de Aforsinkede≅ udsætninger, er der yderligere udsat 30.000 stk. laksesmolt, tilhørende den svenske MØRUM-stamme, direkte fra den Bornholmske

østkyst den 17. juni 1998. Fiskene havde en gennemsnitsvægt på 52,3 g.

Laksefonden af 1991, som administreres af Danmarks Fiskeriforening, har udsat de 26.000 stk., som for 50 % vedkommende er betalt af fondens egen kasse, og de resterende 50 % er finansieret af fiskeplejemidlerne efter krone til krone princippet.

Danmarks Amatørfiskerforening har udsat de resterende 4000 stk., som for 100 % vedkommende er finansieret af fiskeplejemidlerne.

I modsætning til tidligere år har man i år mærket et antal fisk (2000 stk.), for at danne grundlag for en sammenligning af hvilke udsætningsmetoder, lokaliteter med videre, der er de mest hensigtsmæssige. Ideen bag dette er, at den samlede aktivitet må indgå i en udvikling af en strategi omkring udsætninger, blandt andet med henblik på at opnå den bedst mulige prægning, og derved tilstræbe en reduktion af strejfere. Det er samtidigt en målsætning at fiskeriet fremover fortrinsvis skal kunne foregå på udsatte laks.

FREMTIDEN FOR ”FORSINKEDE” UDSÆTNINGER OG KYSTUDSÆTNINGER:

Som det fremgår i afsnittet om “forsinkede” udsætninger er projektet 5-årigt, og fortsætter til udgangen af 1999. Det er endnu uafklaret hvordan arbejdet eventuelt fortsættes, idet man ved begge udsætningstyper har fundet, at andelen af Strejfende udsatte fisk er relativt høj. Strejfende fisk, er betegnelsen for laks der vandrer op i floder hvor de ikke naturligt hører hjemme, og det store antal strejfere udgør en mulig genetisk risiko for den naturlige laksebestand. Danmarks Fiskeriundersøgelser følger derfor de mærkningsforsøg, der er gennemført i forbindelse med udsætningerne meget nøje.

VACCINATION AF UDSÆTNINGSLAKS:

Bortset fra netburs-udsætningerne ved Klintholm, hvor Storstrøms Amt stiller krav om vaccination, er ingen af de udsatte laks i 1998 blevet vaccineret.

Resultaterne af vaccinationsforsøgene i forrige sæson, vil blive offentliggjort så snart de foreligger.

M-74:

En række nye studier viser klart at mangel på B-1 vitamin (thiamin) er en væ-

sentlig faktor i sygdommen M-74 hos laks. Mangelen på B-1 vitamin skyldes formentlig laksens forkærlighed for brisling, der indeholder det naturligt forekommende thiaminase, som nedbryder B-1 vitaminet hos laksen.

Ved forsøg, på Fonden Bornholms Lakseklækkeri, er det påvist at en thiaminbehandling af blommesæklarverne reducerede dødeligheden til 7 %, medens ubehandlede larver havde en dødelighed på 90 %.

Bornholms Lakseklækkeri har sidste år, thiaminbehandlet produktionen af laksesmolt med succes. I år har man valgt ikke at thiaminbehandle produktionen, men har i stedet indkøbt æg fra thiaminbehandlede moderfisk i Sverige. Denne nye fremgangsmåde har ligeledes været en succes.

Når man ser på den naturlige produktion i de svenske elve i 1997, som har været meget høj, er der meget der tyder på at påvirkningen af M-74 har været aftagende.

Frank Ivan Hansen
September 1998